

Ruila Kool

RUILA PÕHIKOOL

RUILA PÕHIKOOLI LIPU KAVANDI VÄLJATÖÖTAMINE

Loovtöö

Koostaja: Margus Udu 8. klass

Juhendaja: Rita Pöör

Retsensioon

Uurimistöö “Ruila Põhikooli lipu kavandi väljatöötamine”

Autor Margus Udu

Retsenseerija Karin Gustasson

Praktilise töö teema on aktuaalne, kuna kooli sümboolika on viimase kümne aasta jooksul muutunud ning kool vajab imagoloogiliselt sobivat lippu.

Loovtöö koosneb sisukorrast, sissejuhatausest, viiest peatükist, kokkuvõttest ja kasutatud kirjanduse loetelust. Töö maht on 30 lehekülge, sellest suurema osa moodustab teoreetiline osa. Töö on koostatud loovtööle sobivas neutraalses stiilis, korrektset eesti keeles, kuid vormindamisel ei ole kasutatud nõuetekohast *Justify*-joondumist.

Sisukord vastab vormistamise nõuetele, kuid jätab mainimata 5.peatüki, mis asub 28. leheküljel.

Sissejuhatuses põhjendab autor selgelt teema valikut, tutvustab töö eesmärki, kasutatavat kirjandust ning uurimismeetodeid.

Esimeses peatükis annab autor ülevaate veksilloloogiast, toetudes nii eesti- kui ka inglisekeelsete internetiallikatele. Tunnustust väärivad võõrkeelse materjali kasutamine ja tõlkimine. Viitamise osas aga esineb ebatäpsusi.

Teises peatükis tutvustab autor Ruila Põhikooli logo. Ruila kooli õpilasena on autor ilmselt ise väga hästi kursis Ruila kooli sümboolika ajalooga, sest peatüki ainsa viite leiab neljast lõigust koosneva peatüki lõpus, milles räägitakse hobuseraua tähendusest õnnesümbolina.

Tore, et autor on enne praktilise ülesande juurde asumist tutvunud lippude ajalooga ning oma tööd ilmeanud joonistega, kuid ei ole üheselt selge, kust pärinevad kolmanda peatüki lehekülgedel 7 ja 8 kujutatud joonised ning selgitused, sest viited puuduvad.

Neljandat peatükki alustab foto Ruila Põhikooli vanast lipust ning järgneb autori loodud seitse lipukavandit. Kavandid on valminud Photoshopi programmi kasutades.

Viiendas peatükis teeb autor teatavaks arvamusküsitluse tulemused populaarseima lipukavandi leidmiseks.

Kokkuvõte on kirjutatud peamiselt mina-vormis, sõnastatud väga heas eesti keeles.

Autor on teinud palju aega ja tööd nõudva töö, millel on Ruila kooli jaoks väga praktiline ja silmapaistev väärtus. Retsensioonis märgitud tugevusi ning puudusi silmas pidades, teen ettepaneku hinnata Margus Udu tööd hindegaga “neli”.

Küsimused töö autorile

Kas uurisid ka oranži värvi kui sümboli tähendust?

Mitu õpetajat ja hoolekogu liiget küsitlusele vastas ning missugused oli arvamused, mis töös ei kajastunud?

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	3
1. ÜLEVAADE VEKSILLOOGIAST	4
2. RUILA PÕHIKOOI LOGO.....	5
3.LIPPUDE AJALUGU	7
4. RUILA PÕHIKOOI LIPU KAVANDEID	20
KOKKUVÕTE.....	28
KASUTATUD KIRJANDUS	30

SISSEJUHATUS

Praktiline töö „Ruila Põhikooli lipu kavandi väljatöötamine” lähtub Ruila Põhikooli logo olemasolust. Kooli logo kujund lipul oleva elemendina on igati sobilik sümboliseerima Ruila Põhikooli.

1990. aastatel on olnud lühiajaliselt kasutusel koolilipp, mis on fotona ära toodud lipu kavandite peatükis. Vajadus uue koolilipu järele tekkis seetõttu, et kooli sümboolika on ajas muutunud ning idee luua kehtiva logoga koolilipp tundus õigeaegne ning huvipakkuv ülesanne.

2008./2009. õppeaastast on kooli logo olnud koolivormil ning kooli dokumentidel. Logo kujutab hobuserauda ja selle sees olevat võtit. Logo taust on roheline ja hobuseraud koos võtmega logo sees must.

Töö mahukaima osa moodustab lippude ajalugu käsitlev peatükk, milles on kasutatud allikmaterjalina T. Saare raamatut „Lipud enne ja nüüd”. Andmaks ülevaadet lippude ajaloost, on töös ära toodud olulisimad arenguetapid lippude kujunemisel tänapäevaseks traditsiooniliseks sümboliks.

Praktilise töö – oma kooli lipu kavandamisel on kasutatud arvutiprogrammi Photoshop.

Kuna töö eesmärk oli pakkuda välja erinevaid lipukavandeid, on välja töötatud erinevate värvikombinatsioonidega variante, mis võivad saada alusmaterjaliks Ruila Põhikooli lipule. Lipukavandite hulgast kõige sobilikuma variandi leidmiseks on viidud läbi arvamusküsitlus, mille tulemused on töö viimases peatükis ära toodud.

1. ÜLEVAADE VEKSILLOOGIAST

Liputeadus ehk veksilloloogia on teadus, mis tegeleb lippude uurimisega. Sõna "veksilloloogia" tuleb ladinakeelsest sõnast *vexillum*, mis tähendab teatud tüüpi lippu, mida kasutasid Vana-Rooma leegionärid.

Lipp riigi sümbolina on teinud läbi sajanditepikkuse arengutee. Lippe on mitmekesise kuju ja kujundusega. Tüüpiline lipp kujutab endast horisontaalselt lehvivat ristkülikut.

Riigi sümboolika olulisima määrgina tähistab lipp riigi ja võimu sümbolit. Peale riikide ja rahvaste võivad olla lipud ka muudel organisatsioonidel. (Vikipeedia)

Lipul on teatav värvikombinatsioon, kindlaksmääratud mõõtmed. Lipu standardsuurus on 105x165cm. Kõige levinumad on kangaslipud, mis enamasti kinnitatakse lipuvarde külge. Kasutatakse ka ruudukujulisi ja kolmnurkseid lippe, lisaks on veel palju erikujulisi harva või eriotstarbeks tarvitataavaid lippe. (Vikipeedia)

Kõige väiksem lipp on suuruselt 101 mm x 152 mm. Sellel lipul on oma väike mast, millest hoitakse kinni. Seda lippu kasutatakse paraadidel, pidudel jne.

Autolipud on suuruselt 280 mm x 381 mm. Sellel lipul on polüpropeenist mast, mis kinnitub autoaknale. Neid kasutatakse tihti sporti toetades näiteks jalgpalli maailmameistrivõistlustel.

Enim tuntud käsilipp on suuruselt 610 mm x 914 mm. See on käes kantav lipp, kuid ei ole tavaliselt masti. See lipp on ideaalne aia dekoratsiooniks.

Standardlipp on suuruselt 914 mm x 1524 mm. See on suuruselt kõige tavalisem. Neid lippe kasutatakse eramajade ja muude ametlike hoonete fassaadidel.

Suur lipp on suuruselt 1524 mm x 2438 mm ning vajab kõrgemat masti.

Kõige suurem lipp on suuruselt 1829 mm x 3048 mm. Lippu kasutatakse spordivõistlustel ja tähtsatel üritustel. Sellise lipu tarvis peab mast vähemalt 12 m kõrge olema.

(zephyr-flags)

2. RUILA PÕHIKOOLI LOGO

Vapikujulise logo põhitoon on roheline. CMYK – süsteemi järgi värvikoodid on allpool ära toodud. Samuti on ka koolivormil olev logo seotud CMYK – süsteemi värvikoodidega.

Joonis 1. Logol on vapikujulisel rohelisel taustal hobuseraud koos võtmega.

Ruila Põhikooli logo on kasutusel 2008. aastast ning kujutab vapikujulisel rohelisel taustal hobuserauda ja selle sees olevat võtit. Hobuseraud ja selle keskel olev võti on musta värvi. Hobuseraud sümbolina on õnne märk. Võti sümbolina tähistab tarkust, mõistatust, algatamist, uudishimu, avatust, avatud uksi, sest omandatud haridus aitab avada uksi elus.

Hoburaua ja võtmega Ruila Põhikooli logo on kasutust leidnud koolivormil, ametlikel kirjablankettidel, tunnustuskirjadel, õpilaspäevikute esikaanel, koolimeenetel jm sümboolikal. Aastatepikkune koostöö Ruila Talliga on võimaldanud õpilastel saada ettekujutuse ratsutamisest, mistõttu hoburaud väljendab hästi kooli suundumusi.

Roheline värvitoon lipul domineerivana on sobilik maakooli loodustlähedust sümboliseerima.

Hobuseraud on üks iidsetest õnnesümbolitest, mis pidavat takistama "kurjal silmal" kodusse või inimese ellu tungimast. Veel enam, kuna hobuseraud kaitseb hobust, usutakse, et see kaitseb inimest. Hobuseraud on valmistanud sepad ja seppasid peetakse ühtedeks õnnelikemaks inimesteks, kuna nad töötavad ühega ürgelementidest – tulega. Kui hobuseraud on kinnitatud otsad ülespoole, pidavat see koguma head õnne. Kodu ukse kohale kinnitatud hobuseraud toob õnne nii kodule kui selle elanikele. (Salamaailm)

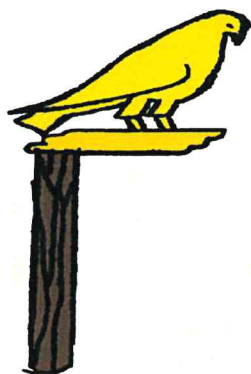
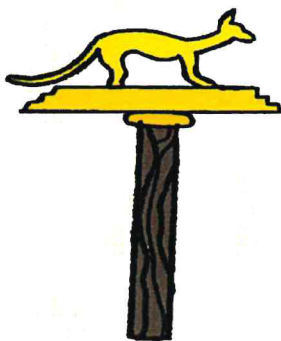
3.LIPPUDE AJALUGU

Vanim lipuline sümbol oli teiba otsa tõstetud tootemlooma kolju.

Joonis 2. Teiba otsas olev tootemlooma kolju

Lipu eelkäijaks võib pidada looma- või linnukujutist.

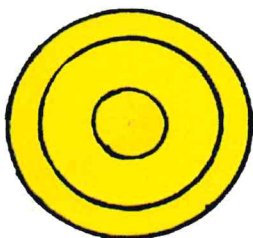
Joonis 3. Looma- ja linnukujutis

Sageli võis varda otsas olla ka käe kujutis.

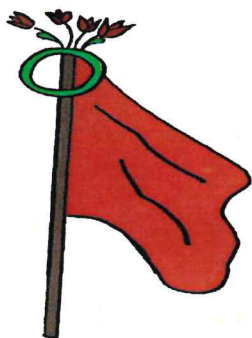
Joonis 4. Varda otsas olev käe kujutis

Lahingus väljapaistnud väeüksuse lipule kinnitati eriline aumärk: faleer või pärg.

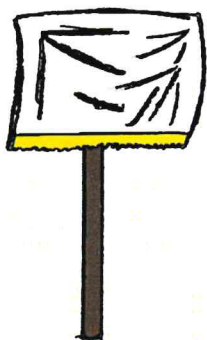
Joonis 5. Faleer, mis kinnitati väeüksuse lipule aumärgina

Praegugi ehitakse lippu pidulike sündmuste puhul elavate lillede ja pärgadega (Saare: 1998:4-8).

Joonis 6. Lipp, mis on ehitud pärgade ja lilledega

Roomas heisati sõja või mobilisatsiooni väljakuulutamiseks riidetükk – veksillum „Valge sümboliseeris rahu ja ühtlasi valget toogat, milles kodanikud pidid kohale tulema.” (Saare 1998:10).

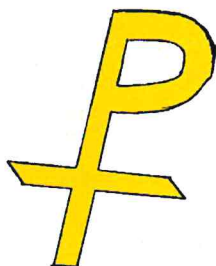
Joonis 7. Veksillum, mida heisatakse sõja või mobilisatsiooni väljakuulutamiseks

„Rooma keisririigi ajal sai veksilliumist keisrivõimu tunnus /-----/, millele kinnitati kuldse võidupärja ja leegioni kotka.” (Saare 1998:11).

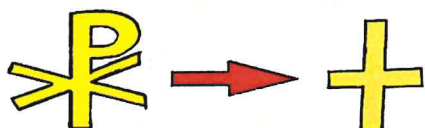
Joonis 8. Leegioni kotkas

„312. Aastal juhtisid kristlikud preestrid keiser Constatiniuse tähelepanu taevasse ilmunud Kristuse monogrammile – see pidi ennustama võitu kaaskeiser Maxentiuse üle. Pärast Mulviuse silla juures toimunud lahingut käskis Constatinius kristogrammi maalida võidumärgina oma leegionäride kilpidele.” (Saare 1998:12).

Joonis 9. Kristogramm, mis pidi ennustama võitu Maxentiuse üle

„5. Sajandil lihtsustus kristogramm ristiks, millest kujunes kristliku kiriku peamine embleem. Kristuse surma läbi inimkonna lunastamise sümbol on vältimatu kujund ka Rooma keisrilipu traditsiooni jätkavatel kirikulippudel.” (Saare 1998:13).

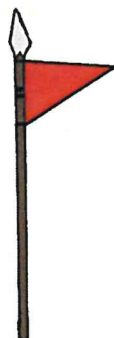
Joonis 10. Kristogrammi areng ristiks

„Tänapäevane lipp hakkas kujunema Suure rahvarändamise ajal, mil oda oli ratsaväe hobusesaba. Hunnid kasutasid lipuna oda külge seotud hobusesaba.” (Saare 1998:14)

Joonis 11a

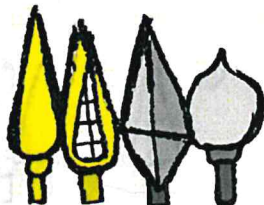
Hunnide lipp –
oda
lipp
otsas olev
hobuse-
saba

Joonis 11b

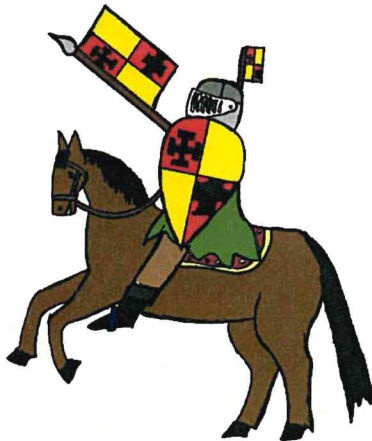
Hobusesabast edasi arendatud

„Tänapäeval kajastub lipu odast pärinmine traditsioonilises odaotsakujulises vardaehises.”
(Saare 1998:14)

Joonis 12. Traditsioonilised kasutusel olevad odaotsad

Aadlike lippudel kujutati sageli ka sümboleid. Aadlike vasallide piikidele kinnitati kolmnurkne lipuke või lehvivate siiludega vimpel. Nendel oli esinatud senjööri ehk aadliku vapivärvid või üksikud vapisümbolid. (Saare 1998:19).

Joonis 13. Lipuaadlik lipu ja vapikilbiga varustatuna

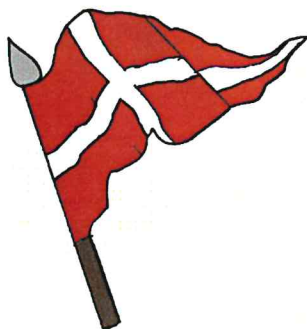
„Ristisõdades hakati kirikulippude kui reliikviate kaasavõtmise asemel õmblema riste ilmalikele lahingulippudele. Esimesse ristosõtta minevad rüütlid õmblesid paavsti loal oma riiete ja lippudele punase risti. Hiljem on saanud sellest ristosõdijate kaitsepühaku Püha Jüri – Püha Georgi sümbol.” (Saare 1998:20).

Joonis 14. Ristikilp, millel on punane kilp valge ristiga

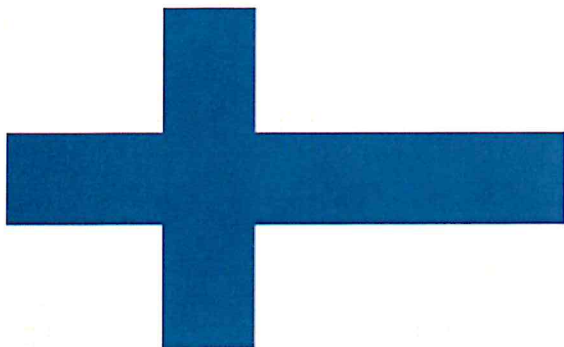
Ristilippude tekkimine on enamasti legendidega seotud.

„Taanlased seostavad legendis oma lipu saamist 1219. Aastal Tallinna all toimunud lahinguga.” (Saare 1998:24).

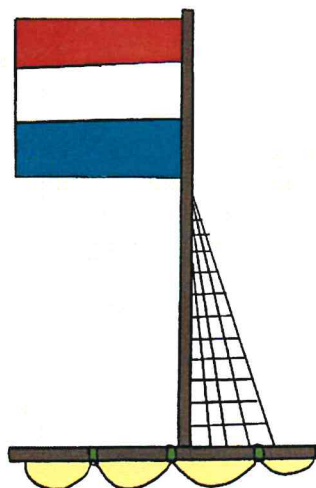
Joonis 15. Taanlaste taevast alla langev ristilipp

Rootsi, Soome, Taani, Norra, Islandi ordulippudel on pikkade sajandite vältel tuntud ja levinud ristimotiiv.

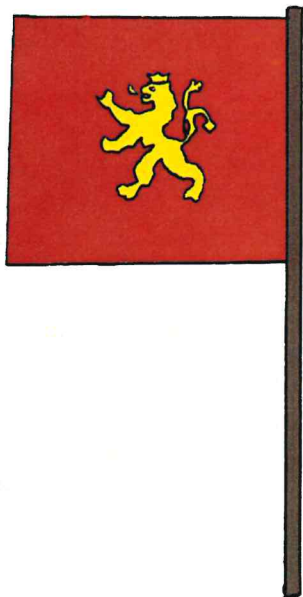
Joonis 16. Soome lipp, mis on ühtlasi ka ristilipp

„Kolmevärviline lipp, trikoloor, sündis 16. sajandil Madalmaades.” (Saare 1998:32).

Joonis 17. Laeva küljes lehviv trikoloor

Kuldse lõviga lipp oli esimesena Ühendatud Provintside vabariigil.

Joonis 18. Kuldse lõviga lipp Ühendatud Provintside vabariigil

„18. sajandil tähistas Pariisi raekojale heisatud punalipp sõjaseisukorra kehtestamist.” (Saare 1998:42).

Joonis 19. Sõjaolukorras Prantsuse revolutsiooni ajal kasutusel olnud punalipp

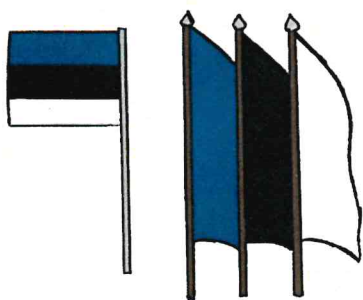
Punalipp sai siitpeale vabadusvõitluse tunnuseks.

„Punalipukultuse viisid äärmuseni kommunistid, eeskätt Vene bolševikud. /-----/ Kohustulikuks embleemiks sai Nõukogude Liidu riigilipult võetud kuldse servaga punatäht ning sirbi ja vasara kujutis.” (Saare 1998:43)

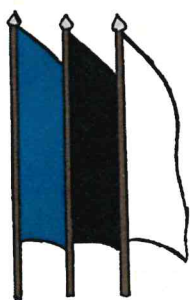
Joonis 20. Nõukogude Liidu lipp

„Eesti trikoloor kujunes välja Tartus, kus tegutsevate üliõpilaskorporatsioonide sümboolikasse kuulusid ka värvikolmikud. /-----/ 1881. aastal valisid esimese eesti rahvusliku üliõpilaskorporatsiooni ”Vironia” asutajad organisatsiooni tunnuseks sini-must-valge värvikolmiku. Et aga seda korporatsiooni ei registreeritud, võttis oma protokolliga need värvid esialgu ”hoiule” Eesti Üliõpilaste Selts. EÜS valmistas ja õnnistas 1884. aastal ka esimese sini-must-valge trikoloori, mis on säilinud tänini. Nõukogude ajal oli rahvuslik värvikolmik kriminaalkaristuse ähvardusel keelatud. 1988. aasta kevadel heisati eesti värvid Tartu muinsuskaitsepäevadel eraldi kangastena. Juba sama aasta suvel lehvisid sini-must-valged lipud üle kogu Eesti.” (Saare 1998:45)

Joonis 21a

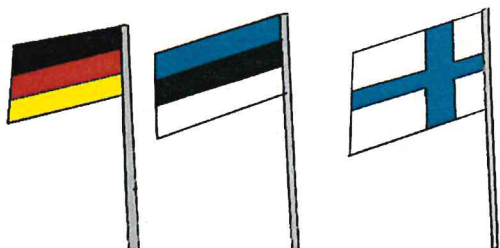
Eesti trikoloor

Joonis 21b

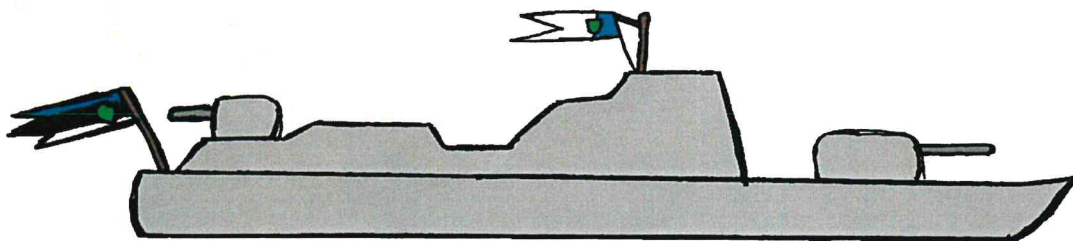
Kolm lippu Eesti lipu värvidega

„Sajandite jooksul on merel ja maal välja kujunenud lippude kasutamise üldised põhimõtted. Maal on riigi või haldusüksuse lipp peamiselt seda esindav sümbol. Siin valitseb oma kindel hierarhia, eriti kui lippe on rohkem kui üks.“ (Saare 1998:58)

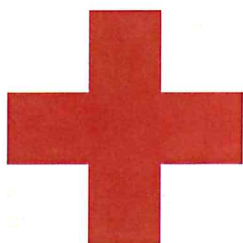
Joonis 22. Kolme eri riigi lipu heiskamisel paigutatakse oma lipp keskele

Merel on lipp eelkõige suhtlemisvahend. Kui laev sõidab merel, lehvib sellel nii oma kui ka sihtkoha maa riigilipp.

Joonis 23. Laeval on nii sihtkoha lipp kui ka maa riigilipp

„Esimeseks rahvusvaheliseks lipuks sai 1906. aastal Genfis heakskiidetud punase ristiga lipp. See pidi vastavalt Genfi konventsioonile sünnipaiga riigilipu alusel, pöörates selle värvid vastupidiseks.” (Saare 1998:60)

Joonis 24. Punase ristiga lipp Punase Risti organisatsiooni tähisena

1983. Aastal kinnitati sinine kuldtähtedega lipp Euroopa Liidu ametlikuks sümboliks.

Joonis 25. Euroopa Liidu lipp

Kaheteistkümne sõõrjalt sinisel taustal oleva viieharulise tähekesega Euroopa Liidu lipp kehtib 1986. aastast Euroopa Ühenduse ametliku lipuna. Tähtede arv on muutumatu, sümboliseerides täiuslikkust ja ühtsust ning on Euroopa rahvaste ühtsuse sümbol. (Vikipeedia)

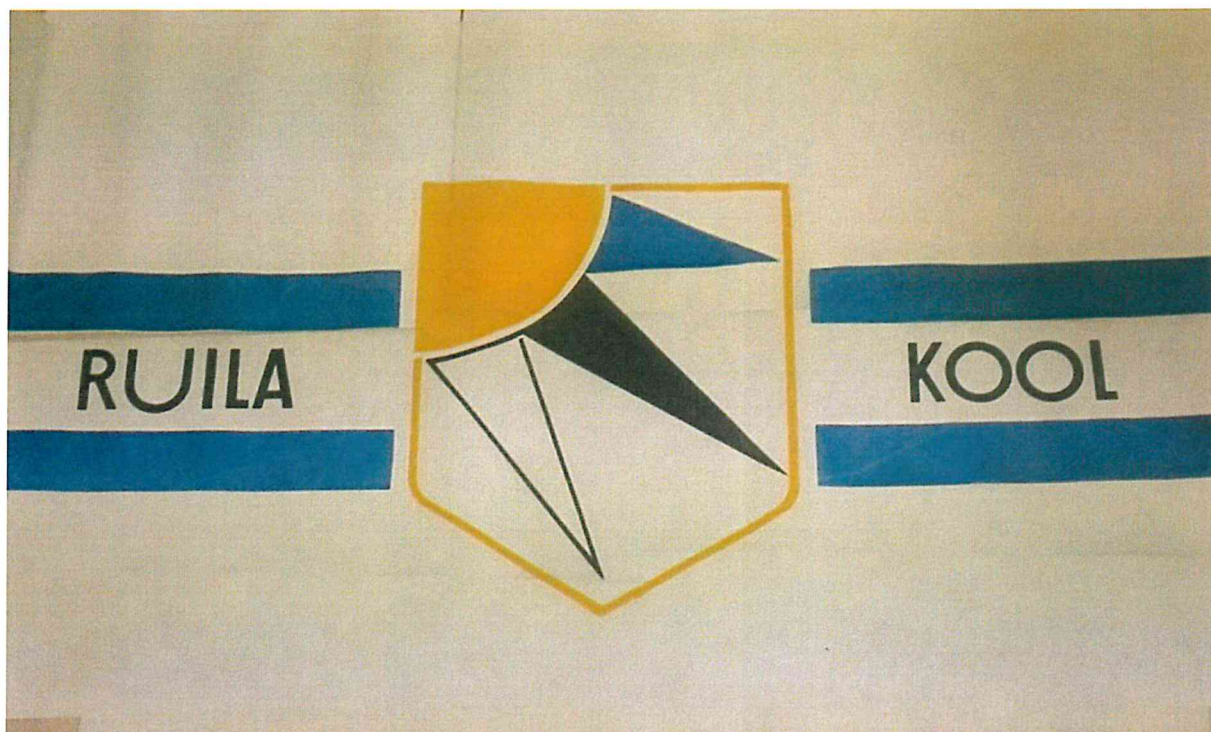
„Supelrannas heisatud sinilipp ütleb, et vesi on puhas ja kõlbab ujumiseks.” (Saare 1998:61)

Joonis 26. Sinilipp tähistamaks puhast ja ujumiseks kõlbliku vett

4. RUILA PÕHIKOOI LIPU KAVANDEID

Ruila Põhikooli vana lipp:

Originaalne koolilipp - Ruila põhikooli vana lipp, mis võeti kasutusele 1990ndatel aastatel

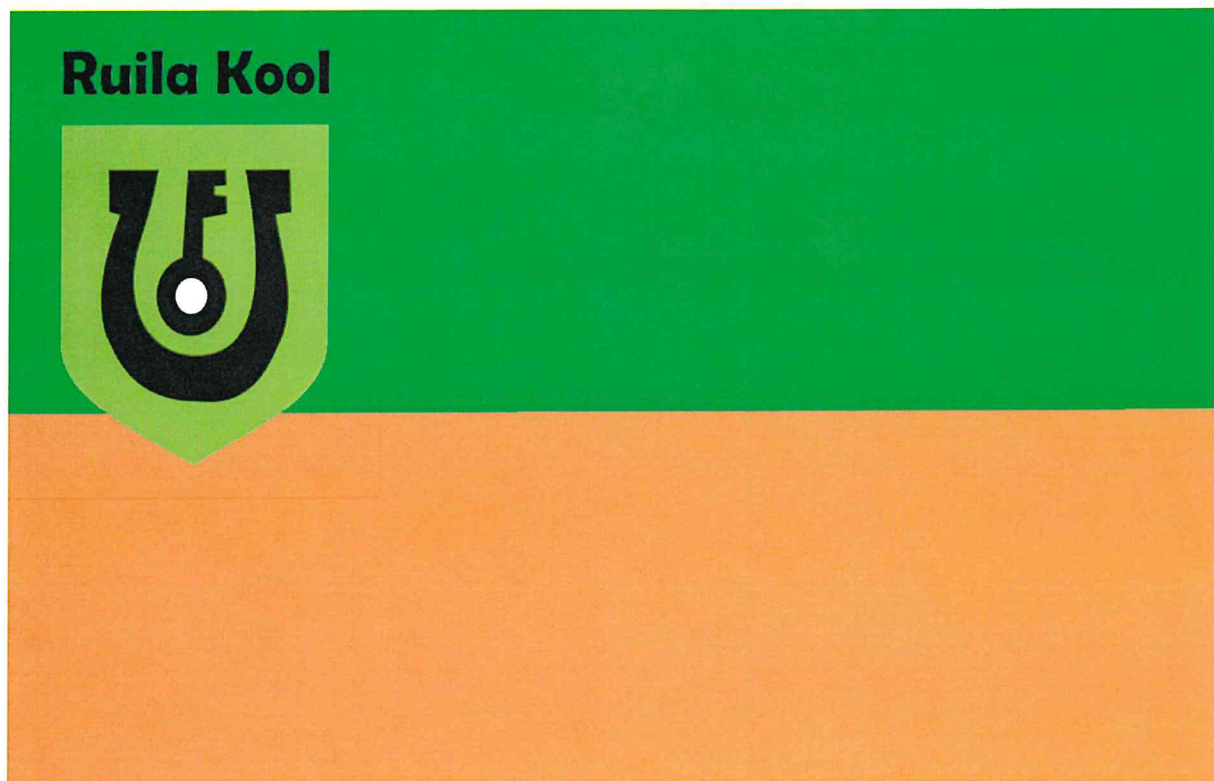
Minu kavandeid:

Lipukavandil 1. kooli logo asetseb keset lipupinda. Lipu taustatoonid on rööbiti roheline üleval, alumina lipuosa koolivormi toonis oranž. Vapikujulise logo põhitoon on roheline CMYK – süsteemi järgi PANTONE 376 C.

Kavand 1. Rohelise ja oranži taustaga lipp, millel on kooli logo paigutatud keskele

Lipukavandil 2. koolilogo asetseb vasakul ülemises nurgas. Lipu taustatoonid on rööbiti roheline üleval, alumina lipuosa koolivormi toonis oranž. Vapikujulise logo põhitoon on roheline CMYK – süsteemi järgi PANTONE 376 C.

Kavand 2. Rohelise ja oranžiga lipp, millel on kooli logo paigutatud vasakule ülemisse nurka

Lipukavandil 3. koolilogo asetseb vasakul ülemises nurgas. Lipu taustatoon on tumedam roheline. Vapikujulise logo põhitoon on roheline CMYK – süsteemi järgi PANTONE 376 C.

Kavand 3. Rohelise taustaga lipp, millel on kooli logo vasakule ülemisse nurka paigutatud

Lipukavandil 4. koolilogo asetseb sümmeetriliselt keskel. Lipu taustatoon on tumedam roheline. Vapikujulise logo põhitoon on roheline CMYK – süsteemi järgi PANTONE 376 C.

Kavand 4. Tumedama rohelise taustaga lipp, logo keskel

Lipukavandil 5. koolilogo asetseb sümmeetriliselt keskel. Lipu taustatoon on valge. Vapikujulise logo põhitoon on roheline CMYK – süsteemi järgi PANTONE 376 C.

Kavand 5. Valge taustaga lipp, kooli logo keskel

Lipukavandil 6. koolilogo asetseb sümmeetriliselt keskel. Lipu taustatoonid on diagonaalselt tumedam roheline ja oranž. Vapikujulise logo põhitoon on roheline CMYK – süsteemi järgi PANTONE 376 C.

Kavand 6. Roheline ja oranž diagonaalis taustatoonidena, keskel koolilogo

Lipukavandil 7. koolilogo asetseb valge taustavärviga lipu vasakul poolel, paremal on kooli moto trükitähtedes.

Kavand 7. Valgel taustal vasakul asetseva koolilogo ja motoga lipp

5. ARVAMUSKÜSITLUSE LÄBIVIIMISE TULEMUSED

Lipukavandite esitlemine Ruila Põhikooli hoolekogule ja õpetajaskonnale aitas välja selgitada populaarseima lipuvariandi. Võrdselt poolthääli said lipukavand 4 ja lipukavand 6.

Kavand 6. Roheline ja oranž diagonaalis taustatoonidena, keskel koolilogo

Kavand 4. Tumedama rohelise taustaga lipp, logo keskel

KOKKUVÕTE

Töö kavandamisel töötasin esmalt läbi T. Saare raamatu „Lipud enne ja nüüd”.

2. peatükk hõlmab lipu kujunemise ajalugu. Ülevaate andmisel on kasutatud allikmaterjalist pärit illustratsioonide kohandusi lippudest ja nende kasutamisest läbi aastasade.

Ruila kooli lipu kavandamisel tutvusin erinevate koolilippudega interneti vahendusel. Leidsin, et oluline on kujutada koolilogo lipu keskse elemendina.

Hoburaua ja võtmega Ruila Põhikooli logo kehtib alates 2008. aastast, ning on kasutust leidnud koolivormil, ametlikel kirjablankettidel, tunnustuskirjadel, õpilaspäevikute esikaanel, koolimeenetel jm sümboolikal. Aastatepikkune koostöö Ruila Talliga on võimaldanud õpilastel saada ettekujutuse ratsutamisest, mistõttu hoburaud sobib väljendama kooli suundumusi.

Roheline värvitoon lipul domineerivana on iseloomulik maakooli looduslähedust sümboliseerima.

Töös on kasutatud programmi Photoshop lipu kujunemise ajalugu illustreerivate piltide värvimisel. Alguses joonistasin illustratsioonid käsitsi, skaneerisin, seejärel kasutades programmi Photoshop värvisin illustratsioonid töö tarvis. Koolilipu kavandamisel oli samuti suureks abiks arvutiprogramm Photoshop logo paigutamisel kavandatavale lipule. Samuti hõlbustas sobilike värvide valiku üle otsustamist spetsiaalne arvutiprogramm.

Töö viimase etapina selgitasin välja arvamusküsitluse teel enim hääli kogunud lipuvariandid. Arvamust avaldasid Ruila Põhikooli õpetajad ja hoolekogu liikmed.

Loodetavasti minu loovtöö käigus saadud lipukavandid aitavad kujundada edaspidi Ruila Põhikooli lippu, mida oleks võimalik kasutada pidulike sündmuste puhul ning pidada oma kooli märgiliseks sümboliks.

Tegelemine lipukavanditega on tekitanud huvi lippude vastu ning edaspidi oskan tähelepanu pöörata neil leiduvale sümboolikale.

Töö valmimisele on oluliselt kaasa aidanud juhendaja Rita Pöör ning kunstiõpetaja Ülle Palumets, keda siinkohal soovin tänada.

KASUTATUD KIRJANDUS

https://et.wikipedia.org/wiki/Euroopa_lipp (31.03.2016)

<https://et.wikipedia.org/wiki/Kategooria:Lipud> (20.02.2016)

<http://www.lipuvabrik.ee/> (23.03.2016)

<http://salamaailm.weebly.com/otildennesuulmbolid.html> (29.03.2016)

Saare, Tiit 1998. Lipud enne ja nüüd. Kirjastus: Koolibri, lk 4-61

<http://www.zephyr-flags.co.uk/direct/flag-resources-flag-sizes.php> (27.03.2016)